

Opinies over de bosbijdrageregeling en de natuurbijdrageregeling

Minister van Landbouw en Visserij, mr. A. van der Stee:

Nieuwe bijdrageregeling moet doelgericht beheer mogelijk maken

"Ter instandhouding van bossen en andere houtopstanden is het noodzakelijk het doelmatig beheer te bevorderen. Hierbij kunnen zich financiële barrières voordoen. De nieuwe bosbijdragebeschikking biedt voor de opheffing hiervan grote mogelijkheden." Dit is de mening van de Minister van Landbouw en Visserij Mr. A. van der Stee over de nieuwe bosbijdrageregeling, die niet zonder enig enthousiasme door tal van boseigenaren is ontvangen.

Een natuurbijdrageregeling, die tegelijk met de bosbijdrageregeling per 1 januari van dit jaar is ingegaan, completeert de mogelijkheden voor eindelijk een goed beheer van bos en vrije veld. Beide regelingen heffen voor de eigenaren een aantal nadelen op die aan de oude regelingen kleefden. Bosbijdragen, die vaak meer op een beloning leken voor het openstellen van de bossen dan op pogingen om een goed beheer te stimuleren.

Wie zich verdiept in de uitvoerige officiële omschrijvingen van de beide nieuwe regelingen stoot op een groot aantal verbeteringen ten opzichte van de oude, die uit 1966 dateert. Geconstateerd moet worden dat - hoewel nog niet alles is gladgestreken - deze per 1 januari in werking getreden bijdrageregelingen een geweldige stap in de goede richting betekenen.

Nog afgezien van de hoogte van de in het vooruitzicht gestelde bijdrage per hectare per jaar is het in ieder geval aantrekkelijk dat dit bedrag niet afloopt als een bepaald aantal hectares wordt overschreden. Voor het hele binnen de werkingssfeer van de bosbijdrageregeling gebrachte bosbezit wordt eenzelfde bedrag per hectare gehandhaafd waarmee een bezwaar van de oude regeling is weggest.

Wat de openstelling van het bos betreft als voorwaarde voor toekenning van de bijdrage is er

geen wijziging in het beleid al lijkt het er op dat de zonerings, het creëren van rustgebieden toch wat meer aandacht krijgt.

Dat het de overheid werkelijk ernst is een goed beheer te bewerkstelligen blijkt uit de verplichtingen die de aanvrager op zich neemt als hij de bosbijdrage accepteert. Er komt controle op de uitvoering van een ingediend en door de directie van Staatsbosbeheer goedgekeurd beheersplan of er worden aanwijzingen gegeven voor een juist beheer die dienen te worden opgevolgd om de bijdrage veilig te stellen. Een aantrekkelijke kant van de nieuwe regeling is ook het terugbrengen van de minimale oppervlakte bos waarvoor een bosbijdrage kan worden aangevraagd. Was dat bij de vorige tien hectare, sinds 1 januari 1977 kunnen ook boseigenaren met minimaal vijf hectare in aanmerking komen voor een bijdrage. Trouwens, ook kleinere percelen worden niet buitengesloten, zoals een bos van minimaal een hectare als dat een belangrijke rol vervult in het landschap ter plaatse.

Vaak zal het voorkomen dat een bezitting zowel uit bos als natuurterrein, b.v. heide bestaat. Is zo'n heideveld nu kleiner dan vijf hectare en sluit het aan bij een boscomplex waarvoor de bosbijdrage is toegekend dan kan dat heideveld ook onder de werkingssfeer van de regeling worden gebracht.

Daar staat tegenover dat een bos van minder dan vijf hectare dat aan een natuurterrein ligt waarvoor de natuurbijdrage is toegekend onder de natuurbijdrageregeling kan vallen.

Wordt het bos opengesteld en is er een goedgekeurd beheersplan dan kan de eigenaar rekenen op een bijdrage van f 95 per hectare. Ook kan het echter gebeuren dat slechts f 25 per hectare per jaar wordt uitgekeerd. In dat geval was men van de verplichting ontheven een beheersplan in te dienen en kon het bos ook niet worden opengesteld en was

over de weg niet bereikbaar.

Nu kan het voorkomen dat een bos zo in trek is bij het publiek - door de nabijheid van een grote stad bijvoorbeeld of van recreatieve voorzieningen - dat openstelling veel extra besommingen meebrengt, zoals het geregeld verwijderen van achtergelaten afval. In zo'n geval kan zelfs een bijdrage van f 115 per hectare worden toegekend. Een erg belangrijk aspect van de nieuwe bosbijdrageregeling is de mogelijkheid overheidssteun te verwerven voor het verrichten van onrendabel onderhoud. Een bijdrage van 75% van de daarmee gemaakte kosten is mogelijk. Dat kunnen dan werkzaamheden zijn die variëren van de bestrijding van Prunus tot het dunnen van bos en het op snoeien van houtopstanden.

Belangrijk onderdeel van de nieuwe regeling is ook dat door samenwerking ook kleine boseigenaren - als ze samen een complex van minstens vijf hectare beheren - voor een bosbijdrage in aanmerking kunnen komen. Dan dienen zij wel bereid te zijn hun samenwerking minstens vijf jaar voort te zetten. Vijf jaar is namelijk de werkingsduur van de beide bijdrageregelingen.

Natuurbijdrageregeling

Ook voor natuurterreinen - zoals heldevelden, blauwgraslanden, moerasbossen en dergelijke - kan

vanaf 1 januari 1977 een bijdrage worden aangevraagd. De voorwaarden wijken wel wat af van die van de bosbijdrageregeling. In veel gevallen bijvoorbeeld zal openstelling niet wenselijk zijn omdat een goed beheer van de flora en fauna dat niet toelaat. De bijdrage kan nooit meer dan f 95 per hectare per jaar bedragen. Reeds voor een hectare van een natuurterrein kan een bijdrage worden aangevraagd als dit in een natuurgebied van minstens vijf hectare ligt ook al is daarvoor door de eigenaar geen beroep gedaan op de natuurbijdrageregeling.

Een beschermd natuurmonument valt voortaan ook onder deze regeling, ook al bestaat dat uit bos. Verder is het niet zeker dat een terrein dat wel onder de oude bosbijdrageregeling viel ook onder de nieuwe wordt gebracht. Mogelijk dat nu de natuurbijdrageregeling wordt toegepast. Dat kan het geval zijn als het om met vliegdennen en berken volgelopen helde gaat.

Aanvragen

Voor beide regelingen is één aanvraagformulier ontworpen dat verkrijgbaar is bij de provinciale HD's voor de Landinrichting. Doet men dit voor 1 april dan heeft men in elk geval zijn recht niet verspeeld op de bijdragen met terugwerkende kracht tot 1 januari 1977.

Ir. J. Verkoren, directeur Staatsbosbeheer:

Belangrijk dat particulieren betrokken zijn bij het functioneren van bos en natuur

"De maatschappelijke waardering van bos, natuur en landschap wordt steeds groter. Daarom is het een goede zaak dat de particuliere eigenaren van bos en natuurterrein dankzij de nieuwe beschikkingen hun bijdrage aan het doen functioneren van deze gebieden voor de samenleving kunnen blijven leveren. Het werd de laatste jaren, financieel gezien, steeds moeilijker voor de eigenaren om dit te kunnen opbrengen. Ik vind het echter bijzonder belangrijk dat juist particuliere eigenaren betrokken zijn en zich ook betrokken voelen bij het functioneren van bos en natuur in ons land. Niet dat de overheid geen goede beheerder zou zijn, maar omdat het particuliere initiatief in een zo belangrijke zaak niet gemist kan worden!" Aldus ir. J. Verkoren, directeur van het Staatsbosbeheer, die dankzij de per 1 januari van kracht geworden beschikkingen een aantal duidelijke verbeteringen ziet ontstaan. Zo noemde hij ons:

- de honorering van de maatschappelijke bete-

kenis van bos, natuur en landschap;

- de nu geschapen mogelijkheid tot harmonie in beleid bij het beheer van bos en natuur door één eigenaar;
- het verdwijnen van het competitie-element tussen bos en natuurterrein;
- het feit dat nu ook kleine eigenaren aan hun trekken komen;
- het ontstaan van een stimulans tot samenwerking tussen de kleinere eigenaren;
- het verdwijnen van "de straf op schaalvergroting" die in de oude regeling bestond door het aflopende bedrag per ha.

De heer Verkoren meent dat de relatie tussen de beide beschikkingen zo nauw is, dat men eigenlijk van één regeling zou kunnen spreken. Dat is overigens ook de bedoeling, want bos en natuur dienen, ieder op hun eigen wijze, tezamen in onze maatschappij te functioneren. De verschillen in functies behoren wel tot hun recht te komen, maar het één

kan niet optimaal functioneren zonder het ander. Het beheer moet dan ook plaats vinden vanuit de totaliteit van bos, natuur en landschap. Daarom ook is de uitvoering van de beide regelingen opgedragen aan het Staatsbosbeheer, een dienst die de duurzame instandhouding van bos, natuur en landschap nastreeft.

Tot slot stelden wij de heer Verkoren nog een paar praktijkvragen. Omdat aan de natuurbijdrage nog geen subsidie verbonden is voor de kosten van het verrichten van onrendabele onderhoudswerkzaamheden zoals bij de bosbijdragebeschikking, zou deze laatste regeling voor een aantal eigenaren aantrekkelijker kunnen lijken.

Hoë kunnen de medewerkers van het Staatsbosbeheer bepalen welk gebied onder welke regeling behoort te vallen ?

Ir. Verkoren: We hebben geprobeerd een grens te trekken die voor de mensen in het terrein te hanteren is. Als we als voorbeeld eikenhakhout dat als zodanig in stand gehouden wordt, kiezen, dan wordt dat als natuurterrein aangemerkt. Doorgeschoten eikenhakhout zou echter voor een bosbijdrage in aanmerking kunnen komen. Voor grienden die niet in exploitatie zijn (verwaarloosd zou je kunnen zeggen) kan alleen een natuurbijdrage worden aangevraagd. Zijn er, zoals nog wel eens voor komt, populieren tussen geplant of worden ze wel geëxploiteerd, dan kan de bosbijdragereregeling worden toegepast.

Vraag: Indien bossen of natuurterreinen onderdeel uitmaken van een landbouwbedrijf (gedacht kan worden aan boerenbosjes, houtwallen en heideveldjes van een bedrijfstype zoals dat veel in het oosten van het land voorkomt) kan er toch sprake zijn van een bijdrage hoewel het hier geen aaneengesloten oppervlakte betreft. Heeft u het idee dat boeren voor die f 95 per hectare een totaal aan boerenbosjes en heideveldjes van bijvoorbeeld een hectare onder die regelingen brengen ?

Ir. Verkoren: Deze boeren kunnen de natuurbijdragereregeling aanvragen, daarom hebben we de procedure nu aanmerkelijk versimpeld. Men kan namelijk volstaan met het invullen van een aan-

vraagformulier en er worden geen administratiekosten berekend, noch wordt er een beheersplan gevraagd. Maar of ze een aanvraag zullen indienen durf ik niet te zeggen.

Vraag: Indien boscomplexen onder een bosbijdrage- of natuurbijdragereregeling vallen houdt dat dan tevens een bescherming in?

Ir. Verkoren: De regeling geldt voor vijf jaar. De eigenaar behoeft echter geen angst te hebben dat uit deze regeling andere beschermende maatregelen voortvloeien. Hoewel we natuurlijk wel hopen dat door deze regeling natuurterreinen blijven bestaan is het niet zo dat bijvoorbeeld de zogenaamde boerenbosjes door deze regeling beschermd zijn.

Vraag: Wordt door deze bosbijdragereregeling de vorming van dennenakkers, van saai productiebos niet in de hand gewerkt?

Ir. Verkoren: Nee want de regeling is vooral gericht op de duurzaamheid, men wil er de instandhouding mee bevorderen. Juist dan komen andere waarden dan die van het productiebos naar voren. De regeling bevordert dus zeker niet zoals wel eens wordt gezegd het handhaven van dennenakkers. Door de regeling wordt namelijk juist bevorderd dat niet al te zeer naar het rendement van het bos op korte termijn wordt gekeken. Het bosbestand in ons land is vaak erg jong. Veelal nog eerste generatiebos na heideontginning. De terreinen zijn aangeplant in de tijd toen mijnhout nog erg gevraagd was. De eerste dertig jaar heeft zo'n naaldbos een onaantrekkelijk beeld. Maar een douglasbos van zestig jaar krijgt al ondergroei. Als het bos oud wordt komt de diversiteit naar voren. De bosbijdragereregeling stimuleert die ontwikkeling juist, dus het langer laten staan, het ouder laten worden van de bomen. Veel Nederlands bos is nu nog in het pioniersstadium. Na de eerste generatie dennen kan men meer van de bodem vragend hout planten. Oud bos is in ons land amper te vinden. En wat we nog aan oud bos hebben is vaak slecht beheerd. Het beste hout is er vroeger uitgehaald. Dit geldt bijvoorbeeld voor de marke- of malebossen, de toenmalige beheerders hebben duidelijk onvoldoende aan de toekomst gedacht of hadden de bosbouwtechnische kennis er niet voor.

Achthonderd particuliere boselgenaren onder de oude bosbijdragereregeling '66

Om een einde te maken aan de slechte onderhoudstoestand van de bossen en doelgericht beheer mogelijk te maken werden in 1966 de regeling bosbijdragen openbare lichamen en de regeling

bosbijdragen particulieren van kracht. Door deze regelingen werden veel bossen opengesteld voor het publiek. Deze openstelling was immers verbonden aan het beschikbaar stellen van bijdragen. Maar van

deze nu ruim tien jaar lopende regelingen ging nauwelijks een stimulans, een impuls uit om het verwaarloosde bosbezit van een redelijk beheer te verzekeren.

In het kader van de beide bosbijdrageregelingen werden totaal 108.902 hectare bos die toebehoorden aan particulieren en natuurbeschermingsinstanties en openbare lichamen zoals gemeenten en provincies opengesteld. Met beide regelingen was jaarlijks een bedrag gemoeid van bijna 4½ miljoen gulden.

Ongeveer achthonderd particuliere beseigenaren (waarbij dus ook natuurbeschermingsinstanties) vroegen een bosbijdrage oude stijl aan voor totaal 71.627 hectare. Daarmee was jaarlijks een bedrag gemoeid van f 2.902.000. Deze oppervlakte bos was verdeeld over 1.034 objecten. 336 beseigenaren zoals gemeenten en provincies kwamen in aanmerking voor de bosbijdrage openbare lichamen. Zij meldden 37.275 hectare bos aan verdeeld over 508 objecten en inden daarvoor jaarlijks f 1.517.400. Wie de cijfers kent over de totale oppervlakte bos in

ons land zou tot de conclusie kunnen komen dat gemeenten, provincies en dergelijke vrijwel hun bosareaal onder de bosbijdrageregeling brachten (totaal bezit 46.250 hectare) maar de particuliere bosbezitters met hun 151.000 hectare minder dan de helft.

Echter mag niet worden vergeten dat alleen beseenheden met een minimale oppervlakte van tien hectare voor de bosbijdrageregeling in aanmerking kwamen. En van het particuliere bosareaal dat aan deze voorwaarde voldeed is toch ruim 70% onder de werking van de bosbijdrage oude stijl gebracht.

Zeker is dat de per 1 januari 1977 van kracht geworden bosbijdrageregeling een groter deel van het totale nationale bosareaal (285.250 hectare) onder zijn werkingssfeer zal brengen. Want de nieuwe regeling heeft enkele zeer aantrekkelijke aspecten. Op essentiële punten verschilt zij aanzienlijk van de oude die gedurende ruim tien jaar wel de openstelling maar nauwelijks een voldoende beheer stimuleerde.

Drs. G. J. den Hartog van het Bosschap:

Nieuwe regelingen stimuleren zeker de beheersmaatregelen

"Ik geloof stellig dat de nieuwe bosbijdrageregeling beheersmaatregelen zal stimuleren. Deze bosbijdrageregeling voorziet namelijk niet alleen in een vaste bijdrage per oppervlakte maar bovendien in een bijdrage in de kosten van onrendabel werk. Die 75% subsidie kan een heel belangrijke stimulans zijn om achterwege gelaten onderhoudswerkzaamheden nu toch uit te voeren. Matig beheer, dat wel. Een eenvoudig beheersplan zou voldoende moeten zijn. Vreselijk belangrijk vind ik ook dat nu ook boven een bepaald aantal hectares dezelfde bijdrage van kracht blijft. Verder ook de minimumnorm van vijf hectare. Vroeger was dat tien hectare".

Aldus de heer G. J. den Hartog van het Bosschap in Den Haag over de nieuwe regelingen. Hij gelooft niet dat nu kleine beseigenaren die samen een complex van vijf hectare of groter beheren maar elk voor zich niet voldoende hebben om voor de bosbijdrageregeling in aanmerking te komen nu allen de koppen bij elkaar steken en gezamenlijk gaan aanvragen. "Niet allemaal. Maar toch ken ik ze die buiten de prijzen vielen bij de oude regeling en die nu zonder meer een aanvraag zullen indienen", aldus de heer Den Hartog. "Die nu samen iets gaan doen, want die f 95 per hectare kunnen ze zo pakken en dan nog extra geld voor het beheer!"

"Of ik tevreden ben met deze nieuwe regelingen?

Het is in elk geval een geweldige stap in de richting die goed genoemd mag worden. In dit stadium zou ik nog geen aanvullende wensen naar voren willen brengen. Men moet daarmee nu nog voorzichtig zijn. Nog voor de regeling überhaupt werkt al met wensen komen? Pas als er beheersplannen worden ingediend, aanvragen worden gehonoreerd, de regeling dus gaat werken, pas dan is te zien waar de schoen eventueel nog klemt. Of die f 95 per hectare voldoende is? Om de hele zaak adequaat van de grond te tillen misschien niet. Maar op den duur valt pas te bezien waar de regeling feilen vertoont. Ik vind ook niet dat Staatsbosbeheer feilloze beheersplannen moet eisen. Het gaat om globale plannen, die in de loop van de tijd zijn bij te stellen. Ik heb overigens voldoende vertrouwen in Staatsbosbeheer dat men het zo zal bekijken".

De heer Den Hartog vindt het erg belangrijk dat de uitvoering van beide regelingen nu in een hand is gelegd. Dat waarborgt volgens hem een uniforme uitvoering. Belangrijk is ook dat de subsidie, de bijdrage in de kosten van achterstallig onderhoudswerk in percentages is weergegeven. Als bedragen zouden zijn genoemd zouden die ieder jaar weer bijgesteld moeten worden wat veel rompslomp betekent.

Hij is er het wel mee eens dat het toegankelijk

stellen van het bos tot de voorwaarden hoort voor het verkrijgen van een bosbijdrage. "Daar komt men in deze moderne tijd niet onderuit. Het bos heeft nu eenmaal een maatschappelijke functie. Het bos dient zoveel mogelijk toegankelijk te zijn, al moet de mogelijkheid blijven bestaan kwetsbare delen uit te sluiten. Maar daarin wordt naar ik meen in de nieuwe regeling ook voorzien!"

Dat met bos volgelopen heide voortaan wellicht

onder de werkingssfeer van de natuurbijdrageregeling komt vindt de heer Den Hartog nog een moeilijk punt. "Veel bossen zijn zo ontstaan, dichtgegroeide heide. Ik vind dat als zo'n terrein volgens de Boswet onder bos wordt aangemerkt dit voor een bosbijdrageregeling in aanmerking moet komen. Indien de heide moet worden geschoond dient dat te gebeuren met 75% subsidie volgens de bosbijdrageregeling!" aldus de heer Den Hartog.

Ir. Th. A. M. van Keulen van de Grontmij:

De bijdrage is vrij laag!

"Wij vragen ons af of de bijdrage die in beide regelingen in het vooruitzicht wordt gesteld wel voldoende is. Bij sommigen zal toch wel wat huiver zijn te bespeuren vrees ik om een aanvraag in te dienen. De bijdrage is vrij laag en daar tegenover staat de verplichting een beheersplan over te leggen. Nu moet wel gezegd worden dat zo'n beheersplan niet zoveel voorstelt, gewoon een formulier invullen maar vooral voor kleine bouseigenaren is dat toch een ingewikkelde zaak. Voor grotere boscomplexen zie ik die problemen niet. Een ervaren man die het bos eens doorgaat kan dat snel oplossen. Wel vraag ik me af of de tien gulden per hectare voor het maken van een beheersplan die in die subsidie is verwerkt, of men daar wel mee toe kan. Erg krap, want er is toch wel enig overleg voor nodig en zo. Ik geloof niet dat particulieren er zo snel toe over zullen gaan om de bijdragen aan te vragen als gemeenten en dergelijke!" Dat zegt de heer Van Keulen, hoofd afdeling recreatie en landschapsarchitectuur van de Grontmij in De Bilt over de nieuwe regelingen. Hij zegt overigens wel tevreden te zijn met deze regelingen omdat ze beter zijn dan de voorgaande. "Een probleem lijkt me wel", aldus de heer Van Keulen, "hoe Staatsbosbeheer straks de uitvoering van de beheersmaatregelen wil controleren. Heeft men daar wel het apparaat voor?" zo vraagt hij zich af.

De heer Van Keulen is niet door dik en dun voor openstelling van het bos. "Ik ben het er overigens in veel gevallen wel mee eens, dat het bos wordt opengesteld maar men moet daarbij wel selectief te werk gaan. Openstellen en openstellen is twee. Toch verwacht ik bij particulieren wel een zekere huiver

als die voorwaarde wordt gehanteerd om voor de bosbijdrage of natuurbijdrage in aanmerking te kunnen komen. Wij merken hier in De Bilt op ons landgoed dat de grote concentratie wat de recreatie betreft langs de bosrand voorkomt. Indien men een goed padensysteem heeft kan er weinig kwaad geschieden, dan trekt men niet kriskras door het bos maar gebruikt die paden inderdaad."

Hij zegt de indruk te hebben dat de bosbijdrageregeling er is om een stukje produktie te stimuleren, om het bosbezit weer renderend te maken. Hij is er ook voorstander van dat heidepercelen worden geschoond. "Indien men met 75% subsidie een beheersplan voor volgelopen heide zou uitvoeren, dus vliegdennen, berken enzovoort verwijderen, ontstaat heide die niet in aanmerking komt voor een bijdrage in onderhoudskosten. Wel een grappige situatie!"

De heer Van Keulen gelooft wel degelijk dat kleine bouseigenaren bij elkaar gaan zitten om samen een aanvraag in te dienen indien ze samen wel maar alleen niet voldoende bos hebben. Overigens wil hij de bosbijdrage of natuurbijdrage niet beperkt zien tot het bos of het natuurterrein alleen. Ook de naaste omgeving al is dat cultuurland moet erbij worden betrokken vindt hij. "De grenzen van het bos gaan verder dan de beplante oppervlakte. De fauna die in het bos schuilt heeft de omgeving ook nodig. De fauna in het bos leeft bij de gratie van de omgeving. Daarom verdient het volgens mij aanbeveling een grotere oppervlakte bij de regeling te betrekken dan het bos alleen!"

Ir. A. D. Verhoeff, Heidemaatschappij:

Belangrijk dat bijdrage niet meer gekoppeld is aan de grootte van het bosbezit

"Ik geloof dat op grond van deze nieuwe bijdrage-regeling meer gericht en beter beheer in het algemeen zal plaatsvinden. Ik vind het ook belangrijk dat Staatsbosbeheer eisen stelt aan het beheersplan en dat de eigenaar gebonden is dat te doen wat hij zich heeft voorgenomen. Dat is een goede zaak!"

Dat zegt ir. A. D. Verhoeff van de Nederlandsche Heide Maatschappij over de nieuwe bos- en natuurbijdrage-regelingen. Wat de grootte van het bedrag per hectare betreft vindt hij het vooral belangrijk dat de bijdrage niet meer is gekoppeld aan de grootte van het bezit. Vroeger was het zo dat de bijdrage per hectare afnam naarmate men meer hectares had terwijl dan juist de beheersbemoeningen alleen maar ingewikkelder werden. "Dat was onrechtvaardig", aldus de heer Verhoeff, "we zijn er met deze nieuwe regelingen nog niet maar een uitstekende aanzet zijn ze zeker!" Hij is er in principe wel voor dat openstelling van het bosbezit als voorwaarde wordt gesteld bij het beschikbaar stellen van een bijdrage. "Wel moet het mogelijk blijven bepaalde stukken af te sluiten, echter op reële gronden en niet uit hobbyïsme van de eigenaar. Het mag dan niet zo

zijn dat voor het afgesloten deel van het bos geen subsidie verstrekt zou worden. Het is overigens wel goed - en de overheid kan elgenlijk niet anders - dat aan de bijdrage de toegankelijkheid wordt verbonden!" Indien het zo zou zijn dat een met bos volgelopen heideterrein nu onder de natuurbijdrage-regeling valt en dat volgens het beheersplan schonen van het terrein verplicht wordt gesteld dan is het volgens de heer Verhoeff niet meer dan billijk dat hiervoor een uitvoeringssubsidie wordt verstrekt. Het betreft hier immers volledig onrendabel terrein.

De heer Verhoeff heeft zijn twijfels ten aanzien van het samenspannen van kleine boselgenaren om gezamenlijk een aanvraag in te dienen. "Ik betwijfel of een aantal kleine boselgenaren samen zal spannen om een bosbijdrage te krijgen. Het zijn vaak mensen die uit hobby een stukje bos hebben, in elk geval om een andere reden dan de grote boselgenaren. Ze zullen er niet veel moeite voor doen om die f 95 aan te vragen. Ik verwacht echt niet dat die de koppen bij elkaar steken om een aanvraag in te dienen", aldus de heer Verhoeff.

Staatssecretaris W. Meijer van CRM over de natuurbijdrage-regeling

Stel, u hebt een natuurterrein van minder dan vijf hectare. Dat kan voortaan voor een bosbijdrage in aanmerking komen als dit terrein ligt in of grenst aan een bos dat eveneens in uw bezit is. Aan staatssecretaris de heer W. Meijer van CRM vroegen wij of voor zo'n natuurterrein ook een beheersplan moet worden ingediend om voor de bosbijdrage in aanmerking te kunnen komen.

Staatssecretaris: In het beheersplan voor dat bos moet rekening worden gehouden met het beheer van dat natuurterrein. Dit betekent in de praktijk dat het natuurterrein in het beheersplan wordt meegenomen en dat dan dus inderdaad voor dat natuurterrein een beheersplan moet worden ingediend.

Vraag: Kan dan voor eventueel onderhoud, zoals het schonen van een heideveld, een bijdrage van 75% van de netto-kosten worden verkregen?

Staatssecretaris: Ja, indien het een gebied betreft van bijzondere natuurwetenschappelijke waarde; neen, indien het een terrein zonder houtopstanden betreft. Over dit punt is trouwens nog nader overleg nodig.

Vraag: Indien in zo'n geval het bos aan verschillende eigenaren behoort en een van die eigenaren weer met andere eigenaren het aangrenzende natuurterrein bezit, kan voor dit natuurterrein dan toch de bosbijdrage-regeling gelden?

Staatssecretaris: Ja, indien ze samenwerken. Dan wordt het terrein als één object bekeken.

Vraag: Indien een heideterrein volloopt met vliegdennen en berken kon in het verleden een bosbijdrage-regeling worden verkregen. Nu komt zo'n terrein in aanmerking voor de natuurbijdrage. Kan in zo'n geval een beheersplan verplicht worden gesteld dat inhoudt dat het terrein houtvrij moet worden gemaakt?

Staatssecretaris: Ja, afhankelijk van de grootte en of het reëel is. Dure maatregelen moet de minister van CRM echter eerst nog subsidiabel stellen.

Vraag: Indien een ven deel uitmaakt van een bos waarvoor de bosbijdrage-regeling geldt, zou dat ven in aanmerking kunnen komen voor dezelfde regeling en niet voor de natuurbijdrage-regeling. Indien nu

onderhoud nodig is om het verlandingsproces te stoppen geldt daarvoor dan de 75%-van-de-netto-kosten-subsidieregeling?

Staatssecretaris: Waarschijnlijk niet. Hierover is nog nader overleg noodzakelijk. Wel echter als het hier om een terrein van bijzondere natuurwetenschappelijke waarde gaat!

Vraag: Maar dat geldt dus niet voor bezitters van heideterreinen met vennen.

Staatssecretaris: Het is te hopen dat de minister van CRM spoedig de bijzondere bijdrage zal toekennen waarover wordt gesproken in artikel 6 lid 3 van de Beschikking Natuurbijdrage (Indien de uitvoering van een beheersplan het verrichten van naar het oordeel van de directeur van Staatsbosbeheer bijzondere werkzaamheden met zich brengt, wordt zulks niet als voorwaarde aan de toekenning van de bijdrage verbonden dan voorzover door de minister een bijzondere bijdrage in de kosten van die werkzaamheden wordt toegekend).

Vraag: Bermen van wegen, sloot- en beekoevers kunnen rijk zijn aan zeldzame planten. Kunnen deze, mits minstens een hectare, ook in aanmerking komen voor de natuurbijdrage.

Staatssecretaris: Ja, zij kunnen steeds als zelfstandige natuurterreinen worden behandeld, indien het gaat om oevers van grote waters of worden meegenomen als onderdeel van een groter natuurterrein. Echter niet als het om oevers van slootjes of beken gaat of om wegbermen die geen onderdeel zijn van een groter natuurterrein.

Vraag: Om voor een natuurbijdrage in aanmerking te komen kan het verplicht worden gesteld dat de eigenaar zich onthoudt van het gebruik van kunstmest en bestrijdingsmiddelen. Geldt dat verbod dan alleen voor het betrokken natuurgebied?

Staatssecretaris: ja!

Vraag: Stel dat een landbouwer een hectare verspreid liggende moerasjes en heldeveldjes inbrengt, hoever moet hij dan met kunstmest e.d. van deze terreintjes afblijven?

Staatssecretaris: Alleen in deze terreintjes mag dan

geen kunstmest e.d. worden gebruikt. Het instellen van een bufferzone zou te ver voeren.

Vraag: Er doen zich gevallen voor waarin aard en ligging van het betrokken natuurgebied het hebben van een beheersplan wenselijk of noodzakelijk maken. Kunt u daar voorbeelden van geven?

Staatssecretaris: Natuurgebieden met een hoge recreatiedruk in de nabijheid van woonkernen en grote onderdelen van een nog groter gebied (bijvoorbeeld de duinen). Ook grote natuurgebieden met grote diversiteit waar een afgewogen doelstellingkeus noodzakelijk is, bijvoorbeeld waterwingebieden. Ook kan worden gedacht aan gebieden waarvoor zowel de bosbijdrage als de natuurbijdrage van toepassing zijn.

Vraag: Indien een bos of natuurterrein niet toegankelijk is over een voor het publiek toegankelijke weg, kan dat reden zijn om de bijdrage te weigeren?

Staatssecretaris: Neen. De bijdrage wordt dan in beginsel f 70,- per hectare per jaar.

Vraag: Dienen in een natuurgebied paden aanwezig te zijn om in aanmerking te kunnen komen voor een natuurbijdrage?

Staatssecretaris: Als het algemeen belang toegankelijkstelling vordert en instandhouding zich niet tegen toegankelijkstelling verzet moet het terrein minstens bewandelbaar zijn. Van geval tot geval moet dan worden bekeken of er een of meer paden dienen te zijn.

Vraag: Kunnen eventuele investeringen voor de aanleg van dergelijke paden in aanmerking komen voor subsidie?

Staatssecretaris: Bij bossen kan wel worden gesubsidieerd, maar voor de natuurterreinen, die onder de beschikking natuurbijdrage vallen dus nog niet.

Vraag: Indien voor de natuurbijdrage geen beheers-Plan wordt verlangd maar wel aanwijzingen voor het beheer worden gegeven is opvolging van die aanwijzingen dan verplicht om recht op de bijdrage te doen gelden?

Staatssecretaris: Ja!